

Harminc éve a gazdák szolgálatában

Harminc évvel ezelőtt alakult meg a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége, jogelődje, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa (TOT) utódszervezeteként. A jubileum egybeesett a MOSZ VII. kongresszusának időpontjával, így a küldöttek nemcsak az előző kongresszus óta eltelt időszakról, hanem a három évtized során végzett munkáról is képet kaptak. A kongresszust az immár hagyományos helyszínen, a Dürer Házban tartották, az alkalomhoz méltó ünnepélyes keretek között. Az Agrárminisztériumot Farkas Sándor miniszterhelyettes képviselte.

Mészáros Péter, a MOSZ alelnöke nyitotta meg a kongresszust, aki – mint fogalmazott – kedves kötelességének tett eleget azzal, hogy a kongresszus nevében gratulált Romány Pál miniszternek közelmúltban betöltött 90. életéve alkalmából. Az alelnök ez úton is jó egészséget, hosszú, boldog életet kívánt a miniszternek.

Nagy Tamás, a MOSZ elnöke személyes gondolatokkal kezdte a beszámoló szóbeli kiegészítését. Mint mondta, 30 évvel ezelőtt, 39 évesen választották meg az újjáalakult szervezet elnökének, és azóta is élvezi a tagság bizalmát.

– Hoztunk néhány nagyon fontos stratégiai döntést – idézte fel a MOSZ megalakulásának pillanatait. – Nem számoltuk fel a TOT szervezetét, hanem új tartalommal töltöttük meg a struktúrát. Úgy döntöttünk, nem kötődünk politikai pártokhoz, és ha a politikai változás megkívánja, saját politikai erőt hozunk létre. Így jött létre az Agrárszövetség. Célunk a falu polgárosodása, az agrárvilág versenyképességének fenntartása, a vállalkozások sokszínűségének biztosítása volt. A szövetkezetek átalakítását a tagok valódi tulajdonosi helyzetbe hozásával akartuk elérni. Mindezek érvényre juttatása érdekében ki akartuk építeni azt a hálózatot a médiában és a pénzügyi szektorban, ami biztosítja elképzeléseink megvalósítását (ATV, Argosz Biztosító, Szabad Föld). Támogattuk a két-kamarás parlament létrehozását.”

A MOSZ az elmúlt évtizedekben sokszor egyedül képviselte a vidék és benne az agrárvilág valós, a XX–XXI. századba illeszthető érdekeit, hangsúlyozta Nagy Tamás. Az írásos beszámolóból néhány fontos aktuális témakört kiemelve elmondta, hogy az egyébként jó nemzetközi makrogazdasági környezet ellenére az ágazat fejlődése érdemben elmarad

Magyarország agrárgazdasági potenciáljától és a velünk együtt csatlakozott kelet-közép-európai agrárgazdaságok növekedésétől. A MOSZ egyetért azzal a kormányzati törekvéssel, hogy javítani kell agrárgazdaságunk hatékonyságát, versenyképességét, és hogy ennek érde-

Nagy Tamás: hiszünk abban, hogy egy gazdaságban törvényes keretek között alkalmazottként dolgozni, és így működtetni saját vagyonunkat, van olyan érték, mint családi gazdának lenni

kében meg kell szüntetni azokat a diszkriminatív jogi, agrár- és vidékpolitikai, illetve bürokratikus akadályokat, amelyek agrárgazdaságunk és a vidék felzárkózásának legfőbb gátjai. Olyan agrárpolitikára és jogszabályi környezetre van szükség, amely lehetővé teszi, hogy a mezőgazdasági termelők meg tudjanak felelni a XXI. század új kihívásainak az agrár 4.0-nak nevezett technológiai és digitális forradalom és az éghajlatváltozás közepette,

valamint a növekvő környezetvédelmi és állatjóléti elvárásoknak, az élelmiszer-termelés és élelmiszerellátás-biztonság követelményeinek.

A mezőgazdaság versenyképességének a stabil és kiszámítható földhasználat az alapfeltétele, amit a földet ténylegesen művelők érdekeit szolgáló jogi szabályozás képes biztosítani, tért ki az elnök a földkérdésre. Az utóbbi évek egyértelműen bebizonyították, hogy a hatályos földforgalmi törvények ennek a követelménynek nem felelnek meg. A szabályok gyökeres átalakítása nélkül a magyar agrárgazdaság egésze további leszakadásra van ítélve. Az áruk nagyobb részét előállító, az állatállomány döntő részét tartó jogi személyek továbbra sem jogosultak földtulajdon szerzésére, pedig enélkül hosszú távú és kiszámítható agrárgazdálkodás nem folytatható. A MOSZ továbbra is kiáll amellett, hogy az agrárgazdaság versenyképességének javítása érdekében lehetővé kell tenni a hosszú távon mezőgazdasági tevékenységet folytató jogi személyiségű agrárvállalkozások földtulajdonszerzését.

Nagy Tamás szerint elfogadhatatlan, hogy a mezőgazdasági tevékenységgel foglalkozó szervezetek tagjai és alkalmazottai nem minősülnek földművesnek e jogviszonyukra tekintettel sem. A cégek tagjai (tulajdoni hányaduk nagyságától függetlenül) vagy a legalább 3 éve foglalkoztatott alkalmazottjaik ugyanúgy lehessenek földművesek, mint például az őstermelők! Ne egy szűk kisebbség előjoga legyen a földtulajdon szerzése! A föld bérbeadása esetén a föld korábbi használója kapjon mindenkit megelőző elő-haszonbérleti jogot a terület további használatára. Ez biztosíthat érdemi védelmet az aktuális, a befektetésre

vállalkozó földhasználóknak ahhoz, hogy a hosszú idő alatt megtérülő és egyre drágább technikai-technológiai fejlesztéseket megvalósítsák. Beruházás esetén, igazodva a tényleges megtérülési időhöz, lehessen akár 30-50 év is a bérleti szerződés időtartama, zárta le a föld témakörét Nagy Tamás.

A KAP 2021 utáni tényleges felépítésére és a rendelkezésre álló forrásokra is kiterjedő jelenlegi bizonytalanságok ellenére egyértelműen meghatározhatók azok az elvárások a KAP-pal szemben,

amelyek teljesítése hozzájárul a magyar mezőgazdaság versenyképességének és hatékonyságának javulásához, jelentette ki az elnök. A MOSZ kiáll az erős KAP mellett, egyetért és támogatja a KAP jelenlegi forrásainak megőrzésére irányuló kormányzati törekvést.

Ugyanakkor fel kell készülni a források csökkenésére is. A Közös Agrárpolitika tervezett átalakítása a jelenleginél is bonyolultabb rendszert eredményezne, a termelők adminisztrációs terhei tovább nőnének, amit a szövetség tagsága a

MOSZ-életműdíj

A MOSZ-életműdíjat, a B. Laborcz Flóra ötvösművész által készített kisplasztikát és az elismerő oklevelet idén Veres János kapta.

Veres János közel fél évszázados szakmai életutat tudhat maga mögött. A kisújszállási Nagykun Mezőgazdasági Szövetkezetbe 1975-ben lépett be. Kezdő szakemberként végigjárta az akkor természetesnek számító szakmai ranglétrát. Évtizedeken keresztül irányította első számú vezetőként a Nagykun 2000 Mezőgazdasági Zrt.-t, illetve jogelődjét, amely az ország egyik legnagyobb öntözéses gazdasága. Szakmai pályafutásának meghatározó része a magyarországi rizstermesztés sikeressé tétele. A Nagykun 2000 Mg. Zrt. ma már nemcsak egy 1500 hektárnál is nagyobb, kiépített rizstelepet működtet, hanem a Magyarországon termelt rizsre alapozva jelentős feldolgozó tevékenységet is végez.

A MOSZ Életmű Díjjal kitüntetett Veres János

Veres János kezdeményezésére és aktív közreműködésével 2006. július 19-én alakult meg a Magyarországi Rizstermesztők és -feldolgozók Országos Szövetsége, amelynek e speciális ágazat szinte valamennyi szereplője tagja. A Rizs Szövetség megalakulásától nyugállományba vonulásáig Veres János látta el a szövetség elnöki teendőit. Rendkívüli elhivatottsággal és munkabírással képviselte az ágazat érdekeit a különböző fórumokon, szakmai szervezetekben, az államigazgatás szakmai intézményeinek hivatali rendszerében. Munkájának eredményeként a Rizs Szövetség ma egy jól működő és hatékony érdekképviselet.

Hosszú szakmai pályafutása alatt több szállal kötődött a MOSZ-hoz. Nemcsak az országos szövetség elnökségének volt tagja több mint egy évtizedig, hanem hosszú időn keresztül a Jász-Nagykun-Szolnok megyei területi szövetség életében is aktív szerepet vállalt. A megye meghatározó gazdaságának vezetőjeként személyesen is kiállt az érdekképviseleti kezdeményezések mellett, legyen szó akár az általuk képviselt értékek megjelenítéséről, akár a kamarai választásokról, példát mutatva a többieknek is. Nehéz helyzetben a szövetség anyagi támogatását is önzetlenül vállalta. Veres Jánosnak a hazai rizságyazat fennmaradása érdekében kifejtett tevékenysége, valamint az érdekképviseletben és az érdekképviseletért hosszú időszakon keresztül végzett munkája elismeréseként az elnökség MOSZ Életműdíjat adományozott.

Farkas Sándor: az Agrárminisztérium szak- és támogatáspolitikája mellett a mezőgazdaságban a generációváltás, az új technológiák bevezetése és alkalmazása, a hatékonyságnövelés, továbbá a szaktárca, a kamara, valamint az érdekképviseleti szervek együttműködése is szükséges

leghatározottabban ellenez. Nagy Tamás felszólította a kormányt, hogy a jelenlegi Vidékfejlesztési Program tanulságait levonva, 2021 utánra diszkriminációmentes, gördülékeny bírálati rendszerű, a versenyképesség javítását előtérbe helyező, a prioritásokat nemcsak megfogalmazó, hanem a végrehajtásukhoz megfelelő forrásokat is biztosító Vidékfejlesztési Programot dolgozzon ki, zárta mondandóját Nagy Tamás.

Farkas Sándor, az Agrárminisztérium miniszterhelyettese felszólalásában hangsúlyozta, hogy az agráriumnak és a belőle élőknek elemi érdeke, hogy az ágazat visszakapja, visszaszerezze társadalmi elfogadottságát és gazdasági súlyát. Ehhez az Agrárminisztérium szak- és támogatáspolitikája mellett a generációváltás megvalósítására, új technológiák bevezetésére és alkalmazására, a hatékonyság növelésére van szükség a mezőgazdaságban, továbbá a szaktárca, a kamara, valamint az érdekképviseleti szervek együttműködésére. A miniszterhelyettes azt mondta, hogy az utóbbi évek munkája felfelé ívelő pályára állította az ágazatot, amit mi sem bizonyít jobban, mint hogy a mezőgazdaság teljesítménye tavaly elérte a 2720 milliárd forintot, és hogy 2010 és 2018 között 33 százalékkal emelkedett. De, mint fogalmazott, van még teendő, ►

A MOSZ VII. kongresszusának felhívása az agrárpolitikai döntéshozókhoz

A magyar mezőgazdaság egyre inkább lemarad a versenytársaitól. Egyre kevésbé képes megfelelni az új kihívásoknak. A hazai agrárpolitika felelőssége, hogy olyan, az árutermelő gazdaságok jelentős részét sújtó földszabályozást, diszkriminatív adó- és támogatáspolitikát alkalmaz, amely sem a versenyképesség, sem a hatékonyság javulását nem segíti. Az ágazat, ezen keresztül a vidék, a falu leszakadásának megállítása érdekében változtatni kell a birtokpolitikán, mert a meglévő kapacitások leépítését okozza!

A FÖLDHASZNÁLÓT VÉDŐ FÖLDSZABÁLYOZÁST!

A jelenlegi szabályok folyamatosan szétzilálják a földhasználatot, korlátozzák a tényleges földművelők földtulajdonszerzését. Az osztatlan közös tulajdonok tervezett kimérése tovább aprózza a területeket, ellehetetleníti a táblák művelését, megvalósítása újabb 30 évre éli fel lehetőségeinket.

Biztosítani kell a jogi személyiségű agrárvállalkozások földtulajdon-szerzését, a föld tényleges használóját kell helyzetbe hozni az elő-haszonbérleti rangsorban. Javasoljuk, hogy a mezőgazdasági termelőszervezet tulajdonosa és munkavállalója korlátozások nélkül adhassa bérbe a földjét a gazdaságának, és ugyanúgy

válhasson földművéssé, mint az őstermelők. Az osztatlan közös tulajdon kimérése során, kert esetén legalább 3 hektárt, szántó esetén legalább 5 hektárt, gyepterület esetén legalább 10 hektárt meghaladó terület legyen bejegyezhető. Kimérésre akkor kerüljön sor, ha a földtulajdonos saját maga művelte birtokot alakít ki.

FEL KELL SZÁMOLNI A DISZKRIMINÁCIÓKAT!

Nem folytatható tovább az az agrárpolitika, amely szembe állítja az ágazat szereplőit. Az új KAP magyar stratégiai tervét a versenyképességi szempontokat figyelembe véve kell megalkotni. Meg kell szüntetni az árutermelők közötti diszkriminációkat. Nem a társas és egyéni gazdaságok, hanem az árutermelő és nem árutermelő gazdaságok között kell különbséget tenni.

A termelőknek és a mezőgazdaság egészének mérhetetlen károkat okozó vidékfejlesztési program végrehajtásában elkövetett hibák felelőseit meg kell nevezni. A sikertelen vidékfejlesztési pályázati rendszert át kell alakítani. Az '50-es évekre emlékeztető 80-20 százalékos szabályt el kell törölni, és a költségvetésnek legalább az uniós átlagnak megfelelő társfinanszírozást kell biztosítania. A capping során érvényesíteni kell a 100

százalékos munkabér kompenzációt, meg kell őrizni a termeléshez kötött támogatásokat, a pályázatok elbírálásánál a föld minőségét is figyelembe kell venni. Az intézményrendszert működőképessé kell tenni.

CSÖKKENTENI KELL A TERMELŐK KISZOLGÁLTATOTTSÁGÁT!

Miközben mind az inputanyag beszállítói, mind a feldolgozó oldal koncentráldik, a termelői oldal meghatározó szereplői kényszerből darabokra bomlanak. A kiszolgáltatottság csökkentése érdekében erősíteni kell az összefogásokat, helyzetbe kell hozni a termelői csoportokat. A KAP nemzeti stratégiai tervében meg kell teremteni a termelői, szövetkezeti keretben működő élelmiszer-feldolgozók létrehozásának feltételeit.

A tervezett integrációs rendszer nem a termelői alárendeltség megszűntetését szolgálja. Az agrárbürokrácia elviselhetetlen. Se a hatóság, se a köztisztület ne követelhesen meg olyan adatokat és információkat, ami az államigazgatásban fellelhető. Az uniós piacsabályozás leépítése miatt a mezőgazdasági termelői árak ingadozása egy-egy ágazat termelőit veszélyhelyzetbe sodorta, ennek megelőzése érdekében be kell vezetni a jövedelemstabilizációs rendszert.

► szükség van egyebek mellett az öntözés fejlesztésére, a hatékonyság digitális technológiák által lehetővé tett javítására, az élelmiszer-feldolgozás megerősítésére és a szakképzési rendszer átalakítására.

Farkas Sándor kijelentette, hogy ha ki tudjuk használni természeti adottságainkat és az évszázadok alatt felhalmozott tudásunkat, továbbá a precíziós gazdálkodás nyújtotta előnyöket, akár meg is duplázhatjuk Magyarország élelmiszertermelését. Ezzel 20-25 millió ember számára tudnánk biztonságos élelmiszert termelni, amire a jövőben egyre nagyobb kereslet lesz. Az öntözésfejlesztéssel kapcsolatban a miniszterhelyettes úgy fogalmazott: hosszú távon már nem lehet rentábilisan termelni öntözés nélkül, ezért is tartja rendkívül fontosnak az öntözéses gazdálkodásról szóló, már az Országgyű-

lés előtt lévő törvényjavaslatot. Emellett az osztatlan közös földtulajdon megszüntetésére irányuló törekvéseket nevezte a következő időszak egyik legjelentősebb feladatának.

A kongresszus egyhangú szavazással elfogadta az érdekképviseleti munkáról szóló tájékoztatót. A beszámoló megállapítja, hogy az érdekképviselet, alkalmazkodva a megváltozott lehetőségekhez és feltételekhez, új utakat keresett – sikereket is elérve – a tagság érdekeinek megjelenítésére és védelmére. Annak ellenére, hogy a MOSZ és a területi szövetségek munkavégzésének feltételei az elmúlt időszakban romlottak, sikerült megőrizni az országos szervezettséget, a szakmai munka fundamentumait. A kongresszus egyetértett azzal, hogy a MOSZ megőrizze politikai semlegességét, ugyanakkor

törekedjen szakmai alapú, az érdekvérvényesítést és problémafelvetést elősegítő együttműködések kialakítására. A MOSZ-nak a tagsága érdekei mentén kell együttműködnie a kormánnyal, az illetékes minisztériumokkal és hatóságokkal. A kongresszus támogatja az Agrárminisztériummal fennálló kapcsolat javítására irányuló lépéseket, megállapítja, hogy a mindkét fél által tanúsított nyitott hozzáállás lehetővé teszi az érdemi egyeztetést, ugyanakkor jó volna, ha a javuló kapcsolatok a tagság életére pozitív hatást gyakorló eredményekben is testet öltene. A kongresszus felhívta a MOSZ vezetésének a figyelmét arra, hogy tegyen lépéseket az eddiginél szorosabb szakmai együttműködés kialakítására az érdekképviseleti társszervezetekkel.

H. Gy.